

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Niklaasinstituut te ANDERLECHT

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	126037-126029
Instellingsnummer	126029
Instelling	Sint-Niklaasinstituut
Directeur	Gert Walravens
Adres	Bergense Steenweg 1421 - 1070 ANDERLECHT
Telefoon	02-523.15.20
Fax	02-520.22.60
E-mail	directie.sni@gmail.com
Website	http://www.sni.be
Bestuur van de instelling	VZW Scheppers Anderlecht
Adres	Bergense Steenweg 1421 - 1070 ANDERLECHT
Scholengemeenschap	SGKSO Sint-Gorik Brussel
Adres	Landsroemlaan 126 - 1083 GANSHOREN
CLB	Vrij CLB Pieter Breughel
Adres	Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	18-11-2013 – 25-11-2013 – 26-11-2013 – 27-11-2013 – 28-11-2013 – 29-11-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	29-11-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	16-01-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Liesbet Waumans
Teamleden	Marina Droessaert, Henk Foriers, Erik Van Nieuwenhuyze, Bart Windels
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	8
3.1.1.2 Aardrijkskunde in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2008/7841/038).....	9
3.1.1.3 Klassieke studiën in het keuzegedeelte van 1A, Latijn in de basisoptie Latijn in 2A en Latijn in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-moderne talen, Latijn-wetenschappen en Latijn-wiskunde (leerplannen D/2011/7841/001 en D/2006/0279/038)	11
3.1.1.4 Natuurwetenschappen in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/001) ...	14
3.1.1.5 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Latijn (leerplan D/2002/0279/047)	16
3.1.1.6 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2010/7841/073)	18
3.1.1.7 Fysica in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2006/0279/058)	19
3.1.1.8 Natuurwetenschappen in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Humane wetenschappen en Latijn-moderne talen (leerplan D/2006/0279/012)	21
3.1.1.9 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Humane wetenschappen en Latijn-moderne talen (leerplan D/2004/0279/021)	23
3.1.1.10 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen en Moderne talen-wetenschappen (leerplan D/2004/0279/020)	25
3.1.1.11 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019)	27
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	29
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	29
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	30
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	31
4.1 Leerbegeleiding	31
4.2 Evaluatiepraktijk	32
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	35
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	38
6.1 Wat doet de school goed?.....	38
6.2 Wat kan de school verbeteren?	38
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	38
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	39
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	39

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Sint-Niklaasinstituut is gelegen in Anderlecht, aan de westrand van Brussel. De school rekruteert traditioneel haar leerlingen uit de Vlaamse rand rond Brussel, maar sedert een aantal schooljaren stromen ook heel wat leerlingen uit het Brussels arrondissement in. Daardoor is het aantal Frans- en anderstalige leerlingen sterk toegenomen.

De school is administratief opgesplitst in twee entiteiten, een eerstegraadsschool en een zesjarige school die samen een pedagogisch geheel vormen. Met een eerste graad in de A-stroom en een bovenbouw met een ruim aantal studierichtingen binnen het algemeen secundair onderwijs (aso) biedt de school een redelijk breed studieaanbod aan. De school wordt geleid door een algemeen directeur en twee adjunct-directeurs die onderling een complementair beleid voeren. De school profileert zich als een christelijk geïnspireerde en Nederlandstalige school, die aan alle leerlingen kansen wil bieden.

Het onderzoek naar de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) levert een voldoende resultaat op. De school biedt een brede waaier van activiteiten aan die aan de VOET worden gekoppeld. De uitvoering voldoet, maar de school heeft weinig zicht op mogelijke hiaten in het aanbod van de VOET en op het bereik ervan bij alle leerlingen gedurende hun schoolloopbaan. De werking, zowel op school- als op vakkenniveau, wordt nog niet systematisch geëvalueerd en bijgestuurd.

Het onderzoek van de doorgelichte vakken leidt tot uiteenlopende bevindingen. De leerplanrealisatie is goed voor aardrijkskunde en natuurwetenschappen in de derde graad en in de hele school wordt ICT goed geïntegreerd in het leerproces. Voor Latijn in de eerste en derde graad en voor wiskunde in de tweede graad worden de leerplandoelstellingen voldoende gerealiseerd. Voor aardrijkskunde en natuurwetenschappen in de eerste graad en voor fysica en wiskunde in de derde graad werden lacunes in de leerplanrealisatie vastgesteld die leiden tot een beperkt gunstig advies. Voor deze vakken moeten binnen de drie schooljaren de tekorten weggewerkt worden.

De school krijgt een gunstig advies voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Het aantal werkpunten op dit vlak is beperkt.

In haar algemeen beleid kiest de schoolleiding voor een laagdrempelige en participatieve aanpak. Ze is zich bewust van de gewijzigde schoolcontext en wil alle personeelsleden motiveren en ondersteunen bij de uitvoering van hun taken. Uit de doorlichting blijkt dat vooral de leraren Nederlands verantwoordelijkheid opnemen voor de extra taalondersteuning. Voor de andere vakken is dat nog veelal leraargebonden. Een pedagogisch-didactische werkgroep ondersteunt de schoolwerking. De schoolleiding doet een beroep op een externe organisatie voor de professionalisering van de personeelsleden voor taalondersteuning en taalgericht vakonderwijs. De vakcoördinatoren zijn de aanspreekpunten voor afspraken over onder meer leerplanrealisatie en evaluatie. De doorlichting geeft evenwel aan dat de beleidsmatige aansturing en opvolging van de vakgroepwerking nog onvoldoende gebeuren. De school hecht veel belang aan de vernieuwing en het onderhoud van de infrastructuur en leermiddelen. Vooral op het domein van ICT zijn de voorbije schooljaren ernstige inspanningen gedaan.

In de leerlingenbegeleiding staat de brede zorg voor de leerlingen centraal. De school focust op een beleid waarin welbevinden, orde en tucht veel aandacht krijgen. De leerbegeleiding is formeel uitgewerkt voor de eerste graad. De taalondersteuning is hier een belangrijke pijler. In het 'sleuteluur' worden de leerlingen begeleid in de verschillende aspecten van leren leren en studiekeuze. Voor de uitwerking van de leerbegeleiding in de tweede en derde graad stelt de schoolleiding vooral de vakleraren en –groepen verantwoordelijk, waardoor er een grote verscheidenheid in aanpak en kwaliteit optreedt. Sedert dit schooljaar begeleiden de leraren Nederlands leerlingen met taalproblemen via een taalportfolio voor extra taken en opdrachten. Het leerlingvolgsysteem bevat niet altijd de gegevens over vakgebonden remediëring.

De vakgroepen worden verantwoordelijk gesteld voor de inhoudelijke invulling van het evaluatiebeleid. De school verwacht dat zij hun evaluatiepraktijk afstemmen op de leerplandoelstellingen en tot een efficiënte integratie komen van evaluatie en leerbegeleiding. Hiervoor is er echter weinig beleidsmatige aansturing en opvolging, waardoor de vakgroepen weinig gelijkgericht werken. De leraren beschikken over duidelijke richtlijnen voor de praktische organisatie van examens en het verloop van de deliberaties. Er zijn voorbeelden van goede evaluatiepraktijk, maar in heel wat vakken is de evaluatie onvoldoende leerplangericht. In een aantal gevallen primeert kennis op de evaluatie van vaardigheden, in andere is de evaluatie onvoldoende afgestemd op alle leerplancomponenten. De leerlingenresultaten, de deliberatie en de attestering zijn bijgevolg niet altijd gebaseerd op valide gegevens. De delibererende klassenraden koppelen hun eindbeslissingen en adviezen aan meerdere elementen uit het leerlingendossier. De B- en C-attesten worden gemotiveerd en onderbouwd, maar daarbij wordt niet altijd verwezen naar de remediëringsinitiatieven die vermeld worden in het leerlingvolgsysteem. Het aantal uitgestelde beslissingen is beperkt, maar ze worden nog niet in alle gevallen toegekend omwille van gebrek aan informatie, zoals de regelgeving voorschrijft.

Inzake kwaliteitszorg verzamelt de school een aantal gegevens over haar schoolwerking. Heel wat initiatieven worden – zij het nog niet altijd systematisch - geanalyseerd en bijgestuurd. De schoolleiding wil de kwaliteitszorg ook uitbreiden naar de vakwerkgroepen, maar een aantal van hen staat hiervoor nog in een beginfase.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	aardrijkskunde, natuurwetenschappen	klassieke studien
Graad 1 Latijn	aardrijkskunde, natuurwetenschappen	Latijn
Graad 1 Moderne wetenschappen	aardrijkskunde, natuurwetenschappen	
Graad 2 ASO Economie	wiskunde	
Graad 2 ASO Latijn	wiskunde	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	natuurwetenschappen, wiskunde	Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	aardrijkskunde, fysica, wiskunde	aardrijkskunde, fysica, Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	wiskunde	Latijn, wiskunde
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	aardrijkskunde, fysica, wiskunde	aardrijkskunde, fysica
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	aardrijkskunde, fysica, wiskunde	aardrijkskunde, fysica, wiskunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	Als onderdeel van haar pedagogisch project wil de school de jongeren een brede vorming aanbieden. Daarvoor richt ze een waaier van activiteiten in die gekoppeld worden aan de VOET. Daarnaast veronderstelt de directie dat de leraren de VOET integreren in de lessen waar dit mogelijk is. Recentelijk is een inventaris gemaakt voor twee contexten, maar de school heeft geen overzicht waaruit blijkt in welke mate haar aanpak volstaat om te voldoen aan de inspanningsverplichting voor alle VOET. Nieuwe initiatieven worden gevoelsmatig getoetst aan hun complementariteit met het bestaande aanbod. Deze impliciete werking laat niet toe om een duidelijk zicht te krijgen op eventuele hiaten in het aanbod en deze planmatig bij te sturen. De visie en planning voldoen daarom nipt.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De coördinatie van de VOET-werking is in handen van de directie die stimulerend en faciliterend optreedt bij de organisatie van activiteiten. Als gevolg van de schoolcultuur kan ze daarbij rekenen op een breed draagvlak. De organisatiestructuur functioneert minder adequaat in het expliciet bewaken van het bereik met betrekking tot het nastreven van alle eindtermen bij alle leerlingen tijdens hun schoolloopbaan. De school levert weinig organisatorische inspanningen om het nastreven van de VOET te ondersteunen. Er is de laatste jaren nagenoeg geen schoolbrede communicatie geweest over de VOET.
Doeltreffendheid	Er worden weinig elementen van de VOET-werking geëvalueerd. Het gebeurt sporadisch door een initiatiefnemer die uit eigen beweging na een activiteit de inhoudelijke kwaliteit ervan evalueert met betrekking tot het nastreven van de vooropgestelde VOET. Dit gebeurt niet systematisch en ook niet voor de aanpak binnen de vakken. Door het ontbreken van een globaal overzicht van de nagestreefde VOET waaruit het bereik en de kwaliteit blijkt, beschikt de school ook niet over de informatie die nodig is om het VOET-beleid en het bestaande aanbod te evalueren en waar nodig bij te sturen.
Ontwikkeling	De professionaliteit is beperkt tot enkele individuen die op basis van zelfstudie voeling proberen te krijgen met het nastreven van de VOET. Er zijn de voorbije jaren geen individuele professionaliseringsinitiatieven geweest en de communicatie naar de leraren bleef beperkt.
Uitvoering	Vrijwel alle eindtermen uit deze context worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. Enkele schoolprojecten hebben aandacht voor diverse eindtermen uit deze cluster. Daarnaast worden in alle leerjaren activiteiten ingericht die gekoppeld zijn aan een combinatie van VOET en in verschillende studierichtingen dragen vakgebonden activiteiten bij tot het nastreven van de VOET.
Socioculturele samenleving	

Sociorelationele ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De eindtermen uit deze context sluiten goed aan bij het opvoedingsproject van de school. Sommige eindtermen zijn onderwerp van ingerichte activiteiten, andere komen aan bod door het gezamenlijk uitvoeren ervan en soms zijn ze geïntegreerd in het dagelijks schoolleven. Enkele eindtermen krijgen toch een beperkte invulling via de activiteiten. In welke mate de vakken bijdragen tot het nastreven ervan is niet in kaart gebracht.
--------------------------------------	---

3.1.1.2 Aardrijkskunde in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2008/7841/038)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie vertoont hiaten. De evaluatiepraktijk leidt niet tot betrouwbare resultaten. De leerbegeleiding is te weinig afgestemd op maximale leerwinst voor elke leerling.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid Evenwicht Beheersingsniveau</i>	In het eerste leerjaar worden de thema's in de volgorde van het leerplan behandeld. De planning die daarbij gehanteerd wordt, gaat niet uit van de suggesties over het aantal lestijden in het leerplan. De voortgang volstaat dan ook niet om het leerplan volledig te realiseren. Daardoor krijgt het thema 'Bebouwing en bevolking' niet de vereiste invulling. Voor de behandelde thema's worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate aangeboden en afgestemd op de eigen leefruimte. Er wordt vaardigheidsgericht gewerkt. Waarnemingen worden verricht tijdens enkele leerwandelingen. De thema-overschrijdende onderwerpen krijgen groeiende aandacht door de inschakeling in een bijkomende extra-murosactiviteit.
---	---

In het tweede leerjaar worden alle thema's behandeld. Het aanbod is veeleer leerboekgericht. De inhouden zijn daardoor richtinggevend voor het aanbod i.p.v. de afstemming ervan op de leerplandoelstellingen en het beoogde beheersingsniveau. Een excursie geeft invulling aan het terreinwerk, maar de overige thema-overschrijdende doelstellingen krijgen weinig invulling. In beide leerjaren krijgt de actualiteit aandacht, maar ook daarbij is de benadering te weinig gericht op de realisatie van het bijhorend leerplandoel.

De evaluatie toont aan dat de leerlingen in het eerste leerjaar de leerplandoelstellingen in voldoende mate realiseren. In het tweede leerjaar is de evaluatie onvoldoende betrouwbaar om dit vast te stellen.

Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i>	Het aantal effectief beschikbare lestijden waarin het leerplan gerealiseerd moet worden, schommelt sterk naargelang de klasgroep. Enerzijds veroorzaakt het niet bewaken van de spreiding van activiteiten over de verschillende dagen van de week doorheen het schooljaar –in combinatie met vakantiedagen- dit onevenwicht. Anderzijds worden lestijden bij voorziene afwezigheid van leraren vaak omgezet in studie zonder opdracht.
--	---

Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting Leermiddelen</i>	Er zijn goed uitgeruste vaklokalen met de nodige materiële vereisten. Niet alle lessen aardrijkskunde worden in één van deze lokalen geroosterd. Soms wordt aardrijkskunde in andere lokalen onderwezen terwijl de vaklokalen bezet zijn voor andere vakken. Hoewel er steeds projectiemogelijkheden en internettoegang aanwezig zijn, missen de leraren het gebruikscomfort en de leerlingen een deel van de ondersteuning en uitstraling van de goed aangeklede vaklokalen. De ICT-apparatuur wordt in de meeste klasgroepen goed aangewend in functie van het aanbod. Vooral in het tweede leerjaar worden ICT-lokalen benut om met enkele opdrachten de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) ICT eerste graad en informatieverwerving na te streven.
---	--

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

In alle parallelklassen worden nagenoeg dezelfde examens afgelegd. Kennis en vaardigheden komen evenwichtig aan bod en er wordt voldoende bronnenmateriaal, waaronder de atlas, gebruikt. De puntenindeling wordt vermeld. In het eerste leerjaar zijn de meeste vragen leerplangericht, maar dit is minder het geval in het tweede leerjaar waardoor de bevraging weinig valide is. De diepgang van sommige opdrachten is er ook hoger dan het nagestreefde niveau in het aanbod, waardoor zeer weinig leerlingen scoren op die onderdelen. Daarnaast beïnvloeden enkele andere factoren in beide leerjaren de score die leerlingen toegekend krijgen bij de examens. Zowel in de vraagstelling als in de antwoorden speelt terminologie een belangrijkere rol dan de leerplandoelstellingen vereisen. De correctie gebeurt eerder in functie van het reproduceren van een verwachte formulering dan van het afwegen van de juistheid van het gegeven antwoord. Het verwachte antwoord spoort niet steeds met de formulering van de vraag waardoor aan correcte antwoorden toch niet alle punten toegekend worden. Zowel binnen eenzelfde klasgroep als tussen verschillende klasgroepen worden identieke antwoorden op een vraag verschillend beloond. De afspraak dat leerlingen op het examen alleen een atlas mogen gebruiken als ze die zelf meebrengen, zorgt ervoor dat sommige leerlingen er geen gebruik van kunnen maken. Hun resultaat wordt daardoor negatief beïnvloed en weerspiegelt niet langer de mate waarin ze de leerplandoelstellingen beheersen. Deze factoren zorgen ervoor dat de totaalscore die aan de delibererende klassenraad wordt voorgelegd, vooral in het tweede leerjaar, weinig betrouwbaar is. In het tweede leerjaar liggen de scores van de leerlingen ook aanzienlijk lager dan het behaalde resultaat voor het vak in het eerste leerjaar.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerlingen beschikken over een leerwerkboek met aanvullend kaartmateriaal voor de eigen omgeving en een atlas. In het eerste leerjaar is er veel aandacht voor taalondersteuning. De vakgroep besteedt aandacht aan de leerlijn leren leren, maar uit de resultaten van de leerlingen blijkt niet dat dit efficiënt geïmplementeerd wordt in de praktijk. In enkele lesgroepen is de sturing naar de te verwachten vragen groot waardoor het leren leren van het totaalpakket aan belang inboet. Tegenvallende leerlingenresultaten leiden ook weinig tot bijsturingen van het ondersteunend materiaal en/of de didactiek. De mate waarin leerlingen kunnen rekenen op feedback is leraarafhankelijk.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep werkt zowel formeel als informeel samen en behandelt organisatorische en inhoudelijke aspecten. Toch ontbreekt het aan een degelijke leerplanstudie en aan reflectie over de vertaling ervan naar de praktijk en over het behaalde resultaat. Zo heeft de vakgroep zich bijvoorbeeld nog niet gebogen over de vraag waarom veel leerlingen vaak dezelfde examenvragen blanco laten of verkeerd beantwoorden.

De deelname aan nascholingen wordt verdeeld onder de leden, waarna transfer binnen de groep plaatsvindt. De implementatie van de nieuwe inzichten en werkvormen in de praktijk is leraarafhankelijk.

3.1.1.3 Klassieke studiën in het keuzegedeelte van 1A, Latijn in de basisoptie Latijn in 2A en Latijn in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-moderne talen, Latijn-wetenschappen en Latijn-wiskunde (leerplannen D/2011/7841/001 en D/2006/0279/038)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet nipt voor klassieke studiën en Latijn in de eerste graad. In de derde graad worden de leerplandoelstellingen door de leerlingen voldoende bereikt. De evaluatie is in de eerste graad nipt valide, in de derde graad beantwoordt de evaluatie voldoende aan de leerplandoelstellingen. In beide graden voldoet de materiële uitrusting.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

In de eerste graad verloopt het taalonderwijs nog niet volledig conform het nieuwe leerplan. Nieuwe leerinhouden worden aan de leerlingen vanuit het nieuwe valentieconcept en vanuit zinsverband aangebracht, maar de verwerking, inoefening en evaluatie gebeuren nog te veel buiten zins- en tekstverband en nog onvoldoende vanuit het leerplan- en valentieperspectief. Er wordt zeer veel lestijd aan het inoefenen van grammatica besteed. Morfologische fenomenen komen meestal in geïsoleerde en seriële opdrachten aan bod. Syntactische items worden in het oefenboek in inhoudelijk samenhangende gehelen aangeboden, maar er is meer aandacht voor de grammaticale verklaring dan voor het lezen. In het eerste leerjaar wordt de initiatie Grieks niet aangeboden en komen de leerplandoelstellingen over het Griekse schrift en de daaraan gekoppelde taalinhouden niet aan bod. Het nieuwe vocabularium wordt zorgvuldig met de leerlingen doorgenomen, met specifieke aandacht voor het geslacht van de Nederlandse woorden en het voortleven van het lexicon in ons taalgebruik.

Voor lectuur voldoen de hoeveelheid gelezen teksten en de bestede lestijd nipt, maar het lezen staat te weinig centraal in het leerproces van de leerlingen. Lectuur wordt te weinig aangewend als middel voor taalverwerving en – inoefening. Er is binnen de vakwerkgroep een lectuurmethode uitgewerkt, die consequent wordt toegepast en ook aan de leerlingen wordt aangeleerd. Positief is dat de leerlingen zelf tekstmarkeringen aanbrengen. De lectuurmethode is evenwel voornamelijk gericht op een grammaticale analyse en nog onvoldoende op een trapsgewijze integratie van morfologie, syntaxis en semantiek. Ook worden een aantal vertaalvaardigheden niet of foutief aan de leerlingen aangeleerd.

De leerplancomponent cultuur komt met voldoende items en diepgang aan bod. Er zijn binnen de vakgroep afspraken voor de spreiding van de thema's en historische periodes over het zesjarige curriculum. Het gebruik van digitaal beeldmateriaal en geregeld museumbezoek ondersteunen de lessen cultuur zinvol.

In de derde graad houden de leerlingen grammatica en vocabularium operationeel door zelfstandige repetitie. Alle leerplanaspecten komen aan bod, maar de spreiding over de beide leerjaren is niet optimaal. Het aanbod van de epische, lyrische en retorische aspecten voldoet. Het historiografische en filosofische aspect lopen zinvol in elkaar over, maar worden ietwat karig gestoffeerd met lectuur. Het juridische aspect behandelen de leerlingen voor een gedeelte zelfstandig via een opdracht in het kader van onderzoekscompetentie.

De lectuur wordt in een degelijk historisch kader geplaatst. De situering van de auteurs blijft vaak nog beperkt tot het traditionele 'Leven en werken', terwijl het genre en het specifieke taalgebruik ervan nog niet systematisch worden belicht. De teksten worden degelijk besproken, met aandacht voor de verschillende lectuurfacetten.

De leraren hanteren de lineaire leesstrategie. In het eerste leerjaar markeren de leerlingen tijdens het lezen zelf hun tekstmateriaal, in het tweede leerjaar gebeurt dat minder expliciet. Voor de vertaling splitsen de leraren in de meeste gevallen de zin zelf op in woordgroepen en vullen in heel wat gevallen veel probleemoplossend denken in bij het tekstbegrip en het vertalen. In het tweede leerjaar ondersteunt het digitale lesmateriaal in sterke mate de lessen.

De opbouw voor het werken aan onderzoekscompetentie start in de tweede graad. Op schoolniveau is een werksjabloon opgesteld dat de verschillende fases van het leren onderzoeken bevat. In beide leerjaren werken de leerlingen in groep, waarbij goed wordt bewaakt of alle leerlingen bij het volledige onderzoeksproces zijn betrokken. De werken zijn, ondanks niveauverschillen, meestal van een degelijk niveau. Ze bevatten evenwel geen onderzoeksvraag en in het eerste leerjaar ontbreekt in een aantal gevallen de conclusie. De opdracht resulteert in een mondelinge presentatie op basis van zeer kwaliteitsvolle digitale werkstukken.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

In de eerste graad is de evaluatie van het dagelijks werk onvoldoende valide. Er zijn overwegend en zeer frequent kleine toetsen over vocabularium en grammatica op louter kennis- en reproductieniveau. Het gewicht daarvan in de cijfers dagelijks werk is zeer groot. De leerlingen worden tijdens hun leerproces onvoldoende getoetst over lectuur en cultuur en hun beheersingsniveau ter zake. De repetitietoetsen over de volledige leerstofunits, vijf of zes per schooljaar, bevatten evenwichtiger de verschillende leerplancomponenten. Maar zoals in het oefenproces wordt grammatica te veel buiten zins- en tekstverband bevraagd. De vertaalzinnen voor de bevraging van syntaxis vormen geen samenhangend geheel, zodat de context voor de leerlingen onduidelijk is. Voor lectuur is er aandacht voor tekstbegrip en parafrase. Er zijn enkele opdrachten voor zelfstandig verwerken van lectuur, maar hun aantal is te beperkt om leerwinst voor de leerlingen te genereren en hen voor te bereiden op de examens over leesvaardigheid. De vakwerkgroep is zich bewust van deze problematiek en plant een herwerking van de evaluatie dagelijks werk.

De examenopgaven beantwoorden grotendeels aan de grote repetitietoetsen, behalve voor wat de opdracht leesvaardigheid betreft.

In de derde graad is de evaluatie voldoende valide. De verschillende leerplanaspecten worden bevraagd. Alle facetten van het lektuuronderwijs komen aan bod, zij het op een veeleer traditionele manier en overwegend kennisgericht. Transfer van kennis en vaardigheden komt nog weinig aan bod. De toetsen dagelijks werk zijn vrij schaars. Er zijn enkele toetsen over leesvaardigheid, maar die peilen uitsluitend naar vertaling en niet naar andere vaardigheden. De examenopgaven beantwoorden aan de toetsen.

In de eerste graad zijn de leerlingresultaten zeer uiteenlopend. In elke klasgroep behaalt een aantal leerlingen goede resultaten, maar er zijn behoorlijk wat onvoldoendes, vooral voor de examens. Door de zeer kennisgerichte evaluatie van het dagelijks werk en de bevraging over slechts een zeer beperkte hoeveelheid leerstof liggen de cijfers dagelijks werk voor bijna alle leerlingen gevoelig hoger dan die voor de examens. Leerlingen met een onvoldoende op jaarbasis krijgen een B-attest. Bij een onvoldoende op het laatste examen volgt een advies voor een studierichting zonder Latijn. De meeste leerlingen volgen dat advies op.

In de derde graad zijn er nauwelijks onvoldoendes.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

In alle lesgroepen heerst een gedisciplineerd en ordelijk lesklimaat, met goede interactie tussen leraren en leerlingen. Preventief zijn er studietips voor leren leren, afspraken over 'kennen, kunnen, doen' en leerstofoverzichten. Uit de leerlingresultaten van de eerste graad en uit het onderzoek naar het talenbeleid op school blijkt dat een groeiend aantal anderstalige leerlingen dat Latijn volgt, nood heeft aan extra taalondersteuning Nederlands. Curatief zijn er geen uren geroosterd voor begeleiding, maar de leraren zijn vlot beschikbaar voor extra uitleg. Op het digitale schoolplatform zijn het lesmateriaal en bijkomende oefeningen ter beschikking. De leerlingen zijn globaal voldoende betrokken bij het les- en leesproces, maar zowel in de eerste als de derde graad is de leesstrategie nog onvoldoende uitgewerkt om de leesvaardigheid van alle leerlingen te optimaliseren.

In de eerste graad bevatten de ter beschikking gestelde leerlingagenda's en – notities veel spellingsfouten. In de derde graad zijn een aantal leerlingennotities onvolledig en onoverzichtelijk geordend.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De lessen vinden plaats in vaklokalen die zijn aangekleed met verwijzingen naar de klassieke oudheid. Sedert enkele schooljaren zijn alle lokalen uitgerust met pc's, beamers en schermen. Het deskundige gebruik ervan is nog veeleer leraargebonden. De leerlingen hanteren ICT vooral voor een aantal klassikale presentaties. Vanaf de tweede graad heeft een aantal leerlingen hiervoor goede vaardigheden ontwikkeld. Het digitale communicatieplatform wordt gebruikt als opslagplaats van alle lesmateriaal, waar leerstofoverzichten, oefeningen, vertalingen en digitale presentaties worden gepost.

Deskundigheidsbevordering
Overleg

De degelijke vakgroepwerking garandeert het wegwerken van de vastgestelde tekorten. In voorafgaande vergaderingen werd de evaluatie van het dagelijks werk reeds besproken. Er zijn voldoende bereidheid, deskundigheid en dynamiek aanwezig om de lacunes weg te werken.

3.1.1.4 Natuurwetenschappen in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)

Voldoet niet

Niet alle leerplandoelstellingen worden aangeboden. De leerlingenevaluatie is te weinig afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen bereiken de eindtermen en de leerplandoelstellingen niet. Het aanbod werd tot nog toe te sterk toegespitst op de leerinhouden over de levende natuur in het algemeen en de bloemplant in het bijzonder. In de onderwijspraktijk vormde het leerboek tot nog toe een sterkere leidraad dan het leerplan.

Vorig schooljaar werden in het merendeel van de lesgroepen van het eerste leerjaar de geplande leerinhouden over het ademhalingsstelsel, het transportstelsel, het uitscheidingsstelsel en de samenhang tussen de stelsels niet aangeboden (doelstellingen B35 t.e.m. B46). In het tweede leerjaar kwamen in geen enkele lesgroep de leerinhouden over stofomzettingen, krachten en energie aan bod (doelstellingen B61 t.e.m. B66). In sommige lesgroepen werd de leerinhoud over anticonceptie en SOA's onvoldoende diepgaand behandeld (doelstelling B60). De actuele vorderingen tonen een meer evenwichtige benadering van de leerinhouden aan, zodat dit schooljaar in principe alle thema's aan bod kunnen komen.

De wetenschappelijke vaardigheden van de leerlingen worden te weinig ontwikkeld, waardoor er geen leerlijn wordt opgebouwd naar de tweede graad toe (algemene doelstellingen AD1 t.e.m. AD6). De leerlingen leren niet zelfstandig massa, volume en temperatuur bepalen en een mengsel scheiden op basis van deeltjesgrootte. Het aflezen van meetinstrumenten, het hanteren van determineerkaarten en het interpreteren van grafieken gebeurt te sporadisch. Doordat het onderwijs nog niet voldoende wordt opgebouwd vanuit zelfstandige activiteiten, kunnen de leerlingen de leerstrategieën (data hanteren, experimenteel vaststellen, verbanden leggen, in concrete voorbeelden aantonen, vanuit waarnemingen indelen, ...) uit het leerplan te weinig verwerven.

De leerlingen leren wel observeren uit waarnemingen tijdens de biotoopstudie, in de lessen over microscopie en uit het ruime aanbod van actueel beeldmateriaal dat de lessen ondersteunt. Door de wetenschappelijke concepten te verbinden met dagelijkse waarnemingen en leefgewoonten, komen de doelstellingen over wetenschap en samenleving voldoende aan bod.

Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van het leerplan en de samenhang binnen de graad wordt bewaakt.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum

Het ontbreken van een realistische timing en het niet efficiënt benutten van studie-uren belemmeren de leerplanrealisatie. In het schooljaar voorafgaand aan de doorlichting werd de leerplanrealisatie in een aantal lesgroepen bijkomend gehypothekeerd door een opeenvolging van vervangende leraren.

Een groot gedeelte van de lestijd wordt besteed aan toetsing, ook nu de school is overgeschakeld van gespreide evaluatie naar een systeem van examens. De toetsen worden niet altijd beschouwd als onderdeel van het onderwijs- en leerproces, waardoor onevenredig veel onderwijstijd wordt besteed aan het verzamelen van cijfers.

Uitrusting <i>Leermiddelen</i> <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i>	De beschikbare infrastructuur en de leermiddelen beantwoorden aan de vereisten van het leerplan. De school zorgt voor de noodzakelijke financiële middelen om de didactische uitrusting indien nodig aan te vullen en te actualiseren. Ook de ICT-uitrusting voldoet voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. De beschikbare uitrusting wordt efficiënt ingezet voor het visualiseren van de leerinhouden. De leerlingen krijgen nog te weinig mogelijkheden om zelf leermiddelen te hanteren.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Om de overgang vanuit de basisschool geleidelijk te laten verlopen, opteerde de school tot nog toe voor gespreide evaluatie in het vak natuurwetenschappen. Toch zijn in een aantal klasgroepen de leerlingresultaten opvallend zwak. Ze zijn echter niet gebaseerd op een valide evaluatiepraktijk. De leerplandoelstellingen die ontbreken in het aanbod, kunnen immers niet bevestigd worden. De aangeboden leerinhouden worden evenwichtig opgenomen in de evaluatie, maar de vraagstelling vertrekt te weinig vanuit de doelstellingen. De leerlingen moeten overwegend aantonen dat ze kennis kunnen memoriseren en reproduceren. Toepassingen die peilen naar het verwerven van de leerstrategieën uit het leerplan komen veel minder aan bod. Experimentele vaardigheden worden niet geëvalueerd. De vraagstelling gebeurt wel gevarieerd en in een beeldrijke context. Tekeningen zijn niet altijd duidelijk weergegeven en sommige vragen missen eenduidigheid. De antwoorden worden -rekening houdend met de taalachterstand van sommige leerlingen- soms te veel naar de letter en te weinig naar de geest gecorrigeerd. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. Ze weten voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal en hebben zicht op hoe de antwoorden verbeterd werden.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het leerklimaat is veilig en de leergesprekken leiden tot actieve participatie van de leerlingen. Gekoppeld aan de geringe aandacht voor de wetenschappelijke vaardigheden, voeren de leerlingen zelf weinig experimentele activiteiten uit. Ze beschikken wel over beeldrijk en ondersteunend studiemateriaal. Schriftelijk is er weinig taalactiverend onderwijs en ook de ingevulde notities van de leerlingen worden (steekproefsgewijs) weinig nagezien. Sommige leerlingencursussen en -agenda's bevatten talrijke spellingsfouten. Mondeling wordt wel taalsteun geboden en de instructietaal en het vakjargon zijn gericht op het bereiken van de leerplandoelstellingen. Soms worden kansen gemist om spontane inbreng van de leerlingen mee te integreren in het lesverloop. Op toetsen en examens weten de leerlingen wat van hen wordt verwacht en ze krijgen gerichte feedback over hun resultaten. De leerbegeleiding is gekoppeld aan individuele initiatieven van de vakleraren en aan het gebruikte studiemateriaal dat aandacht schenkt aan synthese en herhaling. Sticordimaatregelen worden consequent toegepast. De remediëring is afgestemd op de noden van de individuele leerlingen en gebeurt indien nodig in samenspraak met de verantwoordelijken voor leerlingenbegeleiding.

Deskundigheidsbevordering	De vakgroepwerking omvat pedagogisch-didactische, organisatorische en inhoudelijke thema's. Er wordt gezamenlijk overlegd over de leerplanrealisatie en de evaluatie, maar dit gebeurt nog te weinig over de vaardigheidsgerichte aspecten van het leerplan. Vorig schooljaar hebben opdrachtswisselingen de continuïteit van de vakgroepwerking voor natuurwetenschappen verstoord en de leerplanrealisatie gehypotheekeerd. Het huidige team van voornamelijk nieuwe leraren beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de tekorten op termijn aan te pakken. Er is bereidheid zich verder te professionaliseren via nascholing en ondersteuning door de pedagogische begeleidingsdienst. De overkoepelende vakgroep wetenschappen ondersteunt de nieuwe leraren bij hun lesopdracht.
<i>Overleg</i>	
<i>Vorming</i>	

3.1.1.5 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Latijn (leerplan D/2002/0279/047)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerplandoelen komen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerplandoelen worden bereikt.

Onderwijsaanbod De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming van de bovenvermelde studierichtingen.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De meeste leerplandoelen en eindtermen worden op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang behandeld. Het aanbod is veelal leerplangericht. Het onderwerp 'Tellen en rekenen met kansen' (leerplandoelen G60, G61, G62, G63, G64 en G65) wordt evenwel niet aan alle klasgroepen aangeboden. Het benaderend berekenen van de inhoud van ruimtefiguren, door ze op te splitsen in of aan te vullen tot gekende ruimtefiguren (leerplandoel M20, eindterm 43), krijgt onvoldoende aandacht.

Het naast elkaar aanbieden van twee leerwegen (leerweg 4 en leerweg 5) is ingegeven door de zorg om in de tweede graad een zo breed mogelijke basis aan te bieden om een ruime studiekeuze open te laten in de derde graad. Hierdoor biedt de school voor eenzelfde structuuronderdeel twee verschillende inhouden aan. In de officiële documenten (notulen van de delibererende klassenraad, adviezen, rapporten) werden tot op heden geen conflicten vastgesteld. De vakgroep heeft oog voor een gezonde verhouding van basis- en uitbreidingsleerstof in leerweg 5. De vakgroep waakt er echter onvoldoende formeel over dat de uitgangspunten (uitstel van studiekeuze en eenpoligheid van de studierichtingen van de tweede graad) worden gevrijwaard en dat er geen hypotheek wordt gelegd op de aansluiting met de derde graad.

Onderwijsorganisatie Tijdens het voorbije schooljaar vielen er, wegens allerhande activiteiten, verschillende lessen wiskunde weg. Het aantal effectief gerealiseerde lestijden ligt ongeveer 10 % lager dan het uitgangspunt van het leerplan. Deze lesuitval zet druk op de leerplanrealisatie.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De materiële uitrusting om de leerplandoelen te realiseren voldoet. Sedert enkele schooljaren zijn alle klassen uitgerust met een computer en een beamer. De vakgroep is erin geslaagd deze ICT-middelen op korte tijd te integreren in de lessen. Het efficiënt gecombineerd gebruik van krijtbord en projectiemogelijkheid draagt bij tot het creëren van een krachtige leeromgeving.

De ICT-verwachtingen in het leerplan worden gerealiseerd. De leerlingen maken vlot gebruik van het (grafisch) rekentoestel en van meetkundesoftware. De school beschikt over een digitale leeromgeving. Deze wordt ingezet om leerstofoverzichten en oplossingen van taken te verspreiden. De inzet van de digitale leeromgeving is echter zeer leraargebonden en er bestaan binnen de vakgroep geen afspraken over.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk is degelijk. De meeste leerplandoelen en eindtermen worden geëvalueerd. De examenvragen zijn duidelijk geformuleerd en het aantal is billijk. De evaluatie is transparant, onder meer door een gedetailleerde vermelding van de puntenverdeling. De gelijkgerichte visie op evaluatie in de tweede graad vertaalt zich in gemeenschappelijke examens. De evaluatie is zeer goed afgestemd op de leerplandoelen en op het verwachte beheersingsniveau van het leerplan. In leerweg 5 wordt de verhouding tussen basis- en uitbreidingsdoelen goed bewaakt.

De lacunes in het aanbod vertalen zich in de evaluatie. In leerweg 4 worden 'tellen' en 'rekenen met kansen' niet geëvalueerd. In leerweg 5 wordt 'rekenen met kansen' niet geëvalueerd.

De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen afspraken gemaakt.

De toetsen en examens bevragen zowel rekenvaardigheden als de andere vakgebonden vaardigheden (tekenvaardigheden, denk- en redeneervaardigheden, probleemoplossende vaardigheden, wiskundige taalvaardigheden), maar de klemtoon ligt veelal op de rekenvragen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De lessen verlopen op een kalme en gestructureerde wijze. De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. Een positief en veilig leerklimaat stimuleert de betrokkenheid van de leerlingen. Het professioneel engagement en de vakdeskundigheid van de vakgroep hebben een positieve invloed op het leerrendement.

In alle klassen is er aandacht voor preventieve leerbegeleiding, maar er bestaan sterke leraargebonden verschillen. De voorbeelden van goede praktijk worden slechts zelden gemultipliseerd in de gehele vakgroep. Het consequent gebruik van activerende werkvormen is nog niet ingeburgerd. Binnenklasdifferentiatie, coöperatief leren, werken aan leerstrategieën, ... worden enkel sporadisch ingezet. De leerlingenagenda's zijn slordig en onvolledig ingevuld, waardoor ze geen zinvolle rol als planningsinstrument spelen. De vakgroep houdt onvoldoende rekening met de (vaak onderschatte) taalmoeilijkheden bij leerlingen met een andere thuistaal.

De curatieve leerbegeleiding blijft beperkt tot het aanbieden van vrijblijvende herhalingsoefeningen. Een meer intensieve opvolging en differentiatie dringen zich op om de remediëring doeltreffend te maken.

De evaluatiepraktijk is op dit ogenblik onvoldoende gericht op het detecteren van de remediëringsnoden van de individuele leerling.

Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen neemt de school deel aan de verschillende wiskundeolympiades en organiseert ze een eigen pi-dag.

Deskundigheidsbevordering Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben de leraren een beperkt aantal nascholingen gevolgd. De nascholingen hebben een positieve impact op de lespraktijk.

*Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming*

Tegenvallende leerlingenresultaten leiden zelden tot reflectie en bijsturing door de vakgroep, omdat de verantwoordelijkheid uitsluitend bij de leerlingen wordt gelegd. Deze cultuur van externe attributie remt de ontwikkelingsdynamiek van de vakgroep af.

3.1.1.6 Aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2010/7841/073)

Voldoet

De leerplanrealisatie is kwaliteitsvol en volledig. De evaluatie is betrouwbaar.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Zowel de leerplandoelstellingen die gekoppeld zijn aan de vakgebonden eindtermen aardrijkskunde als deze waarmee de specifieke eindtermen voor de pool Wetenschappen worden gerealiseerd, komen evenwichtig gespreid over de beide leerjaren aan bod. Alle onderdelen worden doelgericht uitgewerkt, zowel wat inhouden als wat leeractiviteiten betreft. De geografische excursie krijgt de vereiste invulling. Het vak participeert aan de realisatie van de onderzoekscompetentie. Bij de uitvoering worden de verschillende stappen doorlopen die nodig zijn voor de realisatie van de drie betreffende eindtermen, maar het uitvoeren houdt niet systematisch een praktische proef in.

Uit de evaluatie blijkt dat de leerlingen in voldoende mate de leerplandoelstellingen bereiken.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De lessen vinden plaats in een goed uitgerust en aangekleed vaklokaal dat voorzien is van ICT-uitrusting met projectiemogelijkheid en internettoegang. De vakgroep zet ICT veelvuldig in als ondersteuning van de les. Er wordt frequent gebruik gemaakt van een computerlokaal. De leerlingen voeren in beide leerjaren ICT-opdrachten uit m.b.t. informatieverzameling of het hanteren van geografische software, waaronder geografische informatiesystemen.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie spoort met het aanbod en weerspiegelt daardoor de volledigheid en evenwichtigheid ervan. Een variatie aan vraagvormen, op basis van bronnenmateriaal, toetsen kennis, vaardigheden en inzicht. De vragen zijn leerplangericht en duidelijk geformuleerd. De correctie gebeurt zorgvuldig en de puntenopbouw is transparant. Van de mondelinge proeven is er een gedetailleerde neerslag met transparante quoterings. De realisatie van de onderzoekscompetentie wordt geëvalueerd met een combinatie van proces- en productevaluatie, aangevuld met peer- en zelfevaluatie.

Leerbegeleiding
*Preventief
Curatief*

De leerlingen beschikken over een atlas en een duidelijk gestructureerde cursus waarin de inhouden leerplangericht uitgewerkt zijn. Door middel van een onderwijsleergesprek, afgewisseld met leeractieve werkvormen, worden de inhouden verwerkt. De projectie van beeldfragmenten en van het bronnenmateriaal ondersteunt het leerproces. De leerlingen kunnen dit ook raadplegen via het elektronisch leerplatform en beschikken zo over de kleurenversie van het zwart-wit bronnenmateriaal in de cursus. De begeleiding bij enkele ICT-opdrachten en bij de opdracht in het kader van de onderzoekscompetentie draagt in belangrijke mate bij tot het nastreven van de VOET leren leren. De leerlingen weten duidelijk wat verwacht wordt bij toetsen en examens en kunnen rekenen op feedback.

Deskundigheidsbevordering	Het reflectief vermogen om het aanbod en de evaluatie maximaal in overeenstemming te brengen met het leerplan is groot. Uit het nascholingsaanbod wordt een passende selectie gemaakt. De vakgroep werkt formeel en informeel samen over de graden heen en heeft aandacht voor verticale leerlijnen.
<i>Overleg</i>	
<i>Vorming</i>	

3.1.1.7 Fysica in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2006/0279/058)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is onvolledig. De leerlingenevaluatie is te weinig afgestemd op de leerplandoelstellingen. Lesuitval hypothekeert de beschikbare lestijd.

Onderwijsaanbod	De leerlingen bereiken de eindtermen en de leerplandoelstellingen niet. Meer dan een vierde van de leerplandoelstellingen wordt niet aangeboden. In het eerste leerjaar van de derde graad wordt het onderdeel over kernfysica onvolledig behandeld. De leerlingen verwerven weinig tot geen kennis over natuurlijke en kunstmatige radioactiviteit en over toepassingen en gevaren van radioactieve straling (doelstellingen 40 en 42 t.e.m. 46). In het tweede leerjaar zijn er lacunes in het aanbod over de periodieke verschijnselen. De leerinhouden over lopende en staande golven worden niet aangeboden en kunnen bijgevolg niet worden toegepast op geluid en licht (doelstellingen 75 t.e.m. 77 en 79 t.e.m. 83). De fundamentele wisselwerking wordt enkel vermeld, niet toegelicht (doelstelling 84). De beschikbare lestijd wordt niet evenwichtig verdeeld over de leerplandoelstellingen zoals het leerplan aangeeft. Er ligt een te sterke nadruk op een aantal leerstofonderdelen over elektriciteit en dynamica en op het klassikaal oplossen van vraagstukken. Ook uitbreidingsleerstof krijgt soms voorrang op verplichte doelstellingen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Het aanbod is wel afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van het leerplan. De leerlingen realiseren ook de vaardigheidsgerichte doelstellingen. Zij voeren leerlingenpractica uit en krijgen daarin voldoende gelegenheid om wetenschappelijke vaardigheden en onderzoekscompetenties te ontwikkelen. De verslagen van leerlingenproeven zijn kwaliteitsvol. Van de mogelijkheid om leerlingenpractica te benutten als introductie op nog te verwerven kennis, wordt weinig gebruik gemaakt.

Een onderzoekopdracht die voor de leerlingen in de pool Wetenschappen de drie eindtermen over onderzoekscompetentie integreert, wordt uitgevoerd in het vak 'Wetenschappelijk werk' binnen het complementair gedeelte. De opdrachten omvatten de drie eindtermen, maar worden beperkt tot het vakdomein fysica. De uitgevoerde werkjes zijn van uiteenlopende diepgang en kwaliteit onder meer omdat er met de leerlingen weinig gelijkgerichte afspraken gemaakt worden over de vereisten en de verwachte tijdsbesteding.

De eindtermen over wetenschap en samenleving krijgen invulling door het leggen van verbanden met technische toepassingen en met actueel wetenschappelijk onderzoek, het uitnodigen van gastsprekers en het bezoek aan tentoonstellingen.

Onderwijsorganisatie	De school kiest in het complementair gedeelte voor richtingondersteunende vakken en richt voor alle leerlingen in de pool Wetenschappen twee graaduren 'Wetenschappelijk werk' in. In het tweede leerjaar wordt dit ingevuld door verdiepende leerinhouden fysica, zoals extra practica en wiskundig uitgewerkte fysicatoepassingen. Het statuut van het vak binnen het complementair gedeelte
<i>Organisatie curriculum</i>	

is echter onduidelijk, omdat er ook de specifieke eindtermen over onderzoekscompetentie binnen de pool Wetenschappen in gerealiseerd worden en een aantal verplichte leerplandoelstellingen uit het leerplan fysica.

De talrijke extra-murosactiviteiten die de school inricht en het ontbreken van een realistische timing belemmeren de leerplanrealisatie voor het vak fysica. Ook studie-uren worden niet altijd efficiënt benut. Voor sommige lesgroepen waren in het schooljaar 2012-2013 slechts 46 lestijden beschikbaar, terwijl het leerplan voor de pool Wetenschappen in de derde graad gebaseerd is op een minimum van 50 lestijden per leerjaar.

Uitrusting
Leermiddelen
ICT
Inzet uitrusting

De beschikbare infrastructuur en de leermiddelen beantwoorden aan de vereisten van de leerplannen. De school zorgt voor de noodzakelijke financiële middelen om de didactische uitrusting indien nodig aan te vullen en te actualiseren. Ook de ICT-uitrusting voldoet voor de realisatie van de leerplandoelstellingen.

Er is geen actuele inventaris van de leermiddelen, die met weinig zorg zijn opgeslagen. Noodzakelijke en overbodige of verouderde toestellen worden niet van elkaar gescheiden. Het gebrek aan overzicht bevordert het efficiënt inzetten van de leermiddelen niet. Het fysicalokaal is didactisch weinig inspirerend aangekleed en het meubilair laat te wensen over.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerlingenresultaten komen niet tot stand op basis van een valide evaluatiepraktijk. De ontbrekende doelstellingen in het aanbod kunnen niet geëvalueerd worden. Verder vertrekt de evaluatie te veel vanuit de leerinhouden en te weinig vanuit de leerplandoelstellingen. Ze is overwegend gericht op de reproductie van kennis en het oplossen van vraagstukken en te weinig op inzicht en grafische vaardigheden. Daardoor beantwoordt het gevraagde beheersingsniveau globaal niet aan de verwachtingen van het leerplan. De vraagstelling is niet evenwichtig gespreid over de leerinhouden, wat haar representativiteit terugbrengt tot ongeveer een derde van de leerplandoelstellingen. De opgaven zijn weinig gevarieerd, ze beperken zich hoofdzakelijk tot vraagstukken en open vragen.

De evaluatie van wetenschappelijke vaardigheden voor de leerlingenpractica en de opdracht over onderzoekscompetentie gebeurt op basis van het verslag. Er wordt nog geen rekening gehouden met de experimentele vaardigheden en de vakgebonden attitudes die leerlingen ontwikkelen. Voor onderzoekscompetentie is het procesgerichte aspect van de evaluatie te laag.

De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. Ze weten voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal en hebben zicht op hoe de antwoorden verbeterd werden. De leerlingenresultaten voldoen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen in een veilig maar sterk gestuurd leerklimaat. Leerlingactief onderwijs komt vooral tijdens de practica aan bod. De lesopbouw en het cursusmateriaal zijn gestructureerd. Het studiemateriaal voor de leerlingen is weinig beeld- en kleurrijk en er is weinig leerondersteuning met betrekking tot het gebruik van het leerboek.

Er is binnen de vakgroep wetenschappen geen uitgewerkte leerlijn voor de preventieve leerbegeleiding, maar de leerlingen verwerven wel strategieën voor het leren oplossen van vraagstukken en oefeningen en voor het verankeren van hun kennis via mindmaps. Op toetsen en examens weten de leerlingen wat van hen wordt verwacht en ze krijgen gerichte feedback over hun resultaten. Sticordimaatregelen worden consequent toegepast. De instructietaal en het vakjargon zijn gericht op het bereiken van de leerplandoelstellingen.

De remediëring is afgestemd op de noden van de individuele leerlingen en omvat onder meer inhaallessen, extra oefeningen en het bijkomend toelichten van vakjargon voor anderstalige leerlingen.

Om de interesse bij de leerlingen aan te wakkeren, neemt de school deel aan de fysica-olympiades. Leerlingen met belangstelling voor de toelatingsproef arts/tandarts kunnen rekenen op extra ondersteuning.

Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Binnen de vakgroep fysica is er, naast organisatorisch overleg, ook aandacht voor verticale samenhang. Graadspecifiek kan weinig vakexpertise worden uitgewisseld doordat er geen parallelle opdrachten zijn. Nascholing of schooloverschrijdende contacten hebben nog niet geleid tot het bijsturen van de leerplangerichtheid van het aanbod en de evaluatiepraktijk. Er zijn voldoende vakdeskundigheid en reflecterend vermogen aanwezig om de tekorten op termijn weg te werken.
--	---

3.1.1.8 Natuurwetenschappen in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Humane wetenschappen en Latijn-moderne talen (leerplan D/2006/0279/012)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden volledig en met voldoende diepgang gerealiseerd. De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie. De leerlingenevaluatie is afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerlingen bereiken de eindtermen en de leerplandoelstellingen. Het aanbod is volledig en evenwichtig en de leerinhouden over biologie, chemie en fysica worden in contexten geïntegreerd, zoals het leerplan aangeeft. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van het leerplan. Er is aandacht voor zowel kennis, vaardigheden als attitudes. Tijdens de leerlingenpractica oefenen de leerlingen hun experimentele vaardigheden en leren ze werken op een verantwoorde, wetenschappelijke manier. Ze worden aangezet tot veilig en milieubewust omgaan met de leermiddelen en de chemische producten en tot constructieve samenwerking, zodat ook de attitudinale eindtermen worden nagestreefd. Tijdens het schooljaar 2012-2013 was het aantal leerlingenpractica wel te beperkt in het eerste leerjaar van de derde graad. De vorderingen en de planning voor de schooljaren 2011-2012 en 2013-2014 tonen aan dat dit uitzonderlijk was en dat de lacunes in de mate van het mogelijke worden weggewerkt. De leerlingen ontwikkelen ICT-vaardigheden bij het verwerken van meetresultaten en het uitvoeren van een groepsopdracht.
---	--

De lessen bevorderen de wetenschappelijke geletterdheid en het inzicht in de relatie tussen maatschappelijke evoluties en wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen. De leerinhouden worden visueel verduidelijkt door middel van demonstratieproeven, overzichtelijke en heldere presentaties en multimedietoepassingen. Hierdoor kunnen de theoretische begrippen steviger worden verankerd.

Uitrusting
*Leermiddelen
 ICT
 Inzet uitrusting*

De beschikbare infrastructuur en de leermiddelen beantwoorden aan de vereisten van de leerplannen. De school zorgt voor de noodzakelijke financiële middelen om de didactische uitrusting indien nodig aan te vullen en te actualiseren. Ook de ICT-uitrusting voldoet voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. De beschikbare uitrusting wordt efficiënt ingezet en ze versterkt de leerplanrealisatie.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

De leerlingenevaluatie vertrekt vanuit de leerplandoelstellingen en ze is representatief voor de leerinhouden. De vraagstelling is gericht op kennisconstructie en gaat uit van het door het leerplan vooropgestelde beheersingsniveau. De leerplandoelstellingen worden gespreid over het schooljaar geëvalueerd en de toetsen bereiden de leerlingen voldoende voor op de examens.

De opgaven zijn gevarieerd en peilen naar kennis, inzicht en vaardigheden. Ze worden meestal gekaderd in relevante en voor de leerlingen herkenbare contexten. Voor de onderdelen over fysica is de vraagstelling wel te sterk gericht op het oplossen van vraagstukken of meerkeuzevragen. Tijdens de practica worden de wetenschappelijke vaardigheden en de vakgebonden attitudes beoordeeld, zoals het zorgvuldig uitvoeren van metingen en het maken van een verslag.

De evaluatiecriteria zijn transparant voor de leerlingen. Het is duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. De leerlingen hebben zicht op hoe de antwoorden verbeterd werden.

De leerlingresultaten zijn gebaseerd op valide gegevens en tonen aan dat een meerderheid van de leerlingen de doelstellingen bereikt.

Leerbegeleiding
*Preventief
 Curatief*

De leerlingen participeren actief aan de lessen, die in een leerlingvriendelijk en stimulerend klimaat verlopen. Tijdens de practica werken de leerlingen taakgericht. De lesopbouw en het cursusmateriaal zijn gestructureerd en leerondersteunend. Er is binnen de vakgroep wetenschappen geen uitgewerkte leerlijn voor de preventieve leerbegeleiding, maar de leerlingen verwerven wel strategieën voor het leren oplossen van vraagstukken en oefeningen. Op toetsen en examens weten de leerlingen wat van hen wordt verwacht en ze krijgen gerichte feedback over hun resultaten. Sticordimaatregelen worden consequent toegepast. De instructietaal en het vakjargon zijn gericht op het bereiken van de leerplandoelstellingen.

De remediëring is afgestemd op de noden van de individuele leerlingen en omvat onder meer inhaallessen, het behandelen van extra oefeningen en de schriftelijke voorbereiding van toetsen.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
 Vorming*

De vakgroepwerking bevordert de leerplanrealisatie door overleg rond pedagogisch-didactische, organisatorische en inhoudelijke thema's. Voor natuurwetenschappen wordt expertise uitgewisseld met de vakken biologie, chemie en fysica. Er wordt geregeld nascholing gevolgd en er is ondersteuning door de pedagogische begeleidingsdienst. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de eigen kwaliteit te blijven bewaken.

3.1.1.9 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Humane wetenschappen en Latijn-moderne talen (leerplan D/2004/0279/021)

Voldoet niet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen onvoldoende. De leerlingen worden onvoldoende ondersteund om de eindtermen zoveel mogelijk te bereiken. De evaluatie gaat onvoldoende na of de eindtermen en leerplandoelen worden bereikt en levert niet voor alle leerlingen betrouwbare scores op.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming van de bovenvermelde studierichtingen.

De keuze voor een louter algebraïsche aanpak en het gebruik van rigoureuze wiskundetaal gaan ten koste van de realisatie van bepaalde leerplandoelen. De keuzeonderwerpen krijgen veel minder aandacht dan wat het leerplan suggereert. Daarnaast besteedt de vakgroep veel onderwijstijd aan niet-leerplangerelateerde doelen en in het bijzonder aan uitbreidingsdoelen over 'precalculus' en 'afgeleiden en integralen'. Daardoor is het onderwijsaanbod onevenwichtig. De lage leerlingenresultaten tonen aan dat een groot gedeelte van de leerlingen het door de vakgroep nagestreefde beheersingsniveau niet bereikt.

De vakgroep kiest voor een traditionele aanpak met veel aandacht voor rekenvaardigheid. Meet- en tekenvaardigheden, denk- en redeneervaardigheden, wiskundige taalvaardigheden en probleemoplossende vaardigheden worden minder frequent geoefend.

De vakgroep waakt er onvoldoende over dat de startcompetenties van de leerlingen in de derde graad zich beperken tot de leerweg 4 uit het leerplan van de tweede graad. De samenhang van het wiskundeaanbod in de verschillende structuuronderdelen binnen de derde graad wordt niet bewaakt door de vakgroep. De aansluiting van de derde graad op de tweede graad en de verticale samenhang binnen de derde graad krijgen onvoldoende aandacht.

De leerlingen in de richtingen Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen kunnen kiezen tussen drie wekelijkse lestijden (zoals voorzien in het leerplan) en vier wekelijkse lestijden. Het naast elkaar aanbieden van de beide opties is ingegeven door de zorg om in de derde graad een zo breed mogelijke basis aan te bieden om een ruime studiekeuze open te laten in het vervolgonderwijs. Hierdoor biedt de school voor eenzelfde structuuronderdeel twee verschillende inhouden aan. De vakgroep hanteert in de klasgroepen met vier wekelijkse lestijden bovendien niet het voor dit structuuronderdeel goedgekeurde leerplan. In de officiële documenten (notulen van de delibererende klassenraad, adviezen, rapporten) werden tot op heden geen conflicten vastgesteld. De vakgroep ziet erop toe dat de leerlingen met vier uur wiskunde alle leerplandoelen uit het leerplan voor de richtingen Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen op een evenwichtige manier krijgen aangeboden. De vakgroep waakt er echter onvoldoende formeel over dat de attestering alleen wordt bepaald door de verplichte leerstof in het leerplan voor drie wekelijkse lestijden.

Onderwijsorganisatie

Tijdens het voorbije schooljaar vielen er, wegens allerlei activiteiten, verschillende lessen wiskunde weg. Het aantal effectief gerealiseerde lestijden ligt ongeveer 10 % lager dan het uitgangspunt van het leerplan. Deze lesuitval zet druk op de leerplanrealisatie.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. Sedert enkele schooljaren zijn alle klassen uitgerust met een computer en een beamer. De vakgroep is erin geslaagd deze ICT-middelen op korte tijd te integreren in de lessen. Het efficiënt gecombineerd gebruik van krijtbord en projectiemogelijkheid draagt bij tot het creëren van een krachtige leeromgeving.
	De ICT-verwachtingen in het leerplan worden gerealiseerd. De leerlingen maken vlot gebruik van het (grafisch) rekentoestel en van meetkundesoftware. De school beschikt over een digitale leeromgeving. Voor wiskunde gebruikt men deze leeromgeving slechts sporadisch en er bestaan binnen de vakgroep geen afspraken over.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De aangeboden leerplandoelen worden op een meer dan behoorlijk beheersingsniveau geëvalueerd. Verschillende examens bevatten echter een significant aantal vragen die niet leerplangerelateerd zijn en/of die een erg hoog beheersingsniveau meten. Daardoor wordt een aantal verplichte leerplandoelen en eindtermen niet of niet op het vereiste niveau geëvalueerd. Bijgevolg is de evaluatie niet valide. De vakgroep gaat de realisatie van de leerplandoelen F1, F2, F4, F11, F16, F25, F33, F35 en F41 (eindtermen 14, 17, 20, 23, 25, 27, 31, 32) niet na. De resultaten van de leerlingen zijn onverantwoord laag.
	De examenvragen zijn duidelijk geformuleerd en het aantal is billijk. De toetsen en examens bevragen zowel rekenvaardigheden als de andere vakgebonden vaardigheden (tekenvaardigheden, denk- en redeneervaardigheden, probleemoplossende vaardigheden, wiskundige taalvaardigheden), maar de klemtoon ligt veelal op de rekenvragen. Het ontbreken van de puntenverdeling op toetsen en examens brengt de transparantie van de evaluatie in het gedrang. Het onvoldoende afstemmen van toetsen en examens op het beheersingsniveau dat in het leerplan wordt beschreven bedreigt de representativiteit.
	De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen afspraken gemaakt.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen op een kalme en gestructureerde wijze. De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. Een positief en veilig leerklimaat bevordert de betrokkenheid van de leerlingen. Het professioneel engagement en de vakdeskundigheid van de vakgroep hebben een positieve invloed op het leerrendement.
	In alle klasgroepen is er aandacht voor preventieve leerbegeleiding, maar er bestaan sterke leraargebonden verschillen. De voorbeelden van goede praktijk worden slechts zelden gemultipliseerd in de gehele vakgroep. Het consequent gebruik van activerende werkvormen is nog niet ingeburgerd. Binnenklasdifferentiatie, coöperatief leren, werken aan leerstrategieën, ... worden enkel sporadisch ingezet. De leerlingenagenda's zijn slordig en onvolledig ingevuld, waardoor ze geen zinvolle rol als planningsinstrument spelen. De vakgroep houdt onvoldoende rekening met de (vaak onderschatte) taalmoeilijkheden bij leerlingen met een andere thuistaal.

De curatieve leerbegeleiding blijft beperkt tot het aanbieden van vrijblijvende herhalingsoefeningen. Een meer intensieve opvolging en differentiatie dringen zich op om de remediëring doeltreffend te maken.
De evaluatiepraktijk is op dit ogenblik onvoldoende gericht op het detecteren van de remediëringsnaden van de individuele leerling.

Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen neemt de school deel aan de verschillende wiskundeolympiades en organiseert ze een eigen pi-dag.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben de leraren een beperkt aantal nascholingen gevolgd. De nascholingen hebben een positieve impact op de lespraktijk.

Het overleg is binnen de vakgroep is veelal gericht op praktische aangelegenheden. Daardoor is interne kennisdeling van de aanwezige pedagogisch-didactische expertise zeldzaam.

Tegenvallende leerlingenresultaten, vooral in het eerste leerjaar van de derde graad, leiden zelden tot reflectie en bijsturing door de vakgroep, omdat de verantwoordelijkheid uitsluitend bij de leerlingen wordt gelegd. Deze cultuur van externe attributie remt de ontwikkelingsdynamiek van de vakgroep af.

3.1.1.10 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen en Moderne talen-wetenschappen (leerplan D/2004/0279/020)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Alle leerplandoelen komen met meer dan voldoende diepgang aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerplandoelen worden bereikt.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming van de bovenvermelde studierichtingen.

Alle verplichte leerplandoelen en eindtermen worden met meer dan voldoende diepgang behandeld. De keuzeonderwerpen krijgen minder aandacht dan wat het leerplan suggereert. Daarnaast besteedt de vakgroep veel onderwijstijd aan niet-leerplangerelateerde doelen en in het bijzonder aan uitbreidingsdoelen over 'precalculus' en 'afgeleiden en integralen'. Daardoor is het aanbod slechts beperkt evenwichtig.

De vakgroep kiest voor een traditionele aanpak met veel aandacht voor rekenvaardigheid. Meet- en tekenvaardigheden, denk- en redeneervaardigheden, wiskundige taalvaardigheden en probleemoplossende vaardigheden worden minder frequent geoefend.

De samenhang van het wiskundeaanbod in de verschillende structuuronderdelen binnen de derde graad wordt niet bewaakt door de vakgroep. De vakgroep waakt er onvoldoende over dat de startcompetenties van de leerlingen in de derde graad zich beperken tot de leerweg 4 uit het leerplan van de tweede graad.

Onderwijsorganisatie	Tijdens het voorbije schooljaar vielen er, wegens allerhande activiteiten, verschillende lessen wiskunde weg. Het aantal effectief gerealiseerde lestijden ligt ongeveer 10 % lager dan het uitgangspunt van het leerplan. Deze lesuitval zet druk op de leerplanrealisatie.
Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. Sedert enkele schooljaren zijn alle klassen uitgerust met een computer en een beamer. De vakgroep is erin geslaagd deze ICT-middelen op korte tijd te integreren in de lessen. Het efficiënt gecombineerd gebruik van krijtbord en projectiemogelijkheid draagt bij tot het creëren van een krachtige leeromgeving. De ICT-verwachtingen in het leerplan worden gerealiseerd. De leerlingen maken vlot gebruik van het (grafisch) rekentoestel en van meetkundesoftware. De school beschikt over een digitale leeromgeving. Voor wiskunde gebruikt men deze leeromgeving slechts sporadisch en er bestaan binnen de vakgroep geen afspraken over.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht Volledigheid Beheersingsniveau Transparantie</i>	De examens en toetsen zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. Alle leerplandoelen en eindtermen worden op een meer dan behoorlijk beheersingsniveau geëvalueerd. De examenvragen zijn duidelijk geformuleerd en het aantal is billijk. De evaluatie is transparant, onder meer door een gedetailleerde vermelding van de puntenverdeling. De vakgroep bewaakt het aandeel van uitbreidingsdoelen in de evaluatie. De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen afspraken gemaakt.
Leerbegeleiding <i>Preventief Curatief</i>	De lessen verlopen op een kalme en gestructureerde wijze. De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. Een positief en veilig leerklimaat bevordert de betrokkenheid van de leerlingen. Het professioneel engagement en de vakdeskundigheid van de vakgroep hebben een positieve invloed op het leerrendement. In alle klasgroepen is er aandacht voor preventieve leerbegeleiding. De voorbeelden van goede praktijk worden slechts zelden gemultipliceerd in de gehele vakgroep. Het consequent gebruik van activerende werkvormen is nog niet ingeburgerd. Binnenklasdifferentiatie, coöperatief leren, werken aan leerstrategieën, ... worden enkel sporadisch ingezet. De leerlingenagenda's zijn slordig en onvolledig ingevuld, waardoor ze geen zinvolle rol als planningsinstrument spelen. De vakgroep houdt onvoldoende rekening met de (vaak onderschatte) taalmoeilijkheden bij leerlingen met een andere thuistaal. De curatieve leerbegeleiding blijft beperkt tot het aanbieden van vrijblijvende herhalingsoefeningen. Een meer intensieve opvolging en differentiatie dringen zich op om de remediëring doeltreffend te maken. De evaluatiepraktijk is op dit ogenblik onvoldoende gericht op het detecteren van de remediëringsnoden van de individuele leerling. Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen neemt de school deel aan de verschillende wiskundeolympiades en organiseert ze een eigen pi-dag.

Deskundigheidsbevordering Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben de leraren een beperkt aantal nascholingen gevolgd. De nascholingen hebben een positieve impact op de lespraktijk.

*Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming*

Het overleg is binnen de vakgroep is veelal gericht op praktische aangelegenheden. Daardoor is interne kennisdeling van de aanwezige pedagogisch-didactische expertise zeldzaam.

3.1.1.11 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019)

Voldoet niet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden onvolledig aangeboden. Omwille van tekorten in het aanbod gaat de evaluatie onvoldoende na of alle leerplandoelen worden bereikt.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming en het specifiek gedeelte van de bovenvermelde studierichtingen.

Een aantal leerplancomponenten komt niet aan bod. De onderwerpen 'telproblemen' (leerplandoelen DI4 en DI5, specifieke eindtermen 18 en 1), 'complexe getallen' (leerplandoelen AL1 tot AL8, specifieke eindtermen 2 en 3) en 'ruimte meetkunde' (leerplandoelen ME1 tot ME8, specifieke eindtermen 5, 13, 14 en 15) worden niet aangeboden. De onderwerpen 'precalculus' en 'afgeleiden en integralen' krijgt overmatig veel aandacht, waardoor het onderwijsaanbod onevenwichtig is.

De leerplandoelen en specifieke eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie (specifieke eindtermen 20, 21 en 22) worden niet aangeboden conform de vereisten van het leerplan. Het kader dat het beleid heeft vastgelegd voor de aanpak van de onderzoekscompetentie biedt een veelbelovend perspectief indien de vakgroep erin slaagt haalbare poolgebonden onderzoeksvragen te formuleren. Zelfstudie mag slechts een gelimiteerd deel van het onderzoek uitmaken en is enkel gericht op het verzamelen van informatie (specifieke eindterm 20).

De aangeboden leerplandoelen worden met meer dan voldoende diepgang behandeld. De vakgroep kiest voor een traditionele aanpak met veel aandacht voor rekenvaardigheid. Meet- en tekenvaardigheden, denk- en redeneervaardigheden, wiskundige taalvaardigheden en probleemoplossende vaardigheden worden minder frequent geoefend.

De vakgroep waakt er onvoldoende over dat de startcompetenties van de leerlingen in de derde graad zich beperken tot de leerweg 4 uit het leerplan van de tweede graad. De samenhang van het wiskundeaanbod in de verschillende structuuronderdelen binnen de derde graad wordt niet bewaakt door de vakgroep.

Onderwijsorganisatie

Tijdens het voorbije schooljaar vielen er, wegens allerlei activiteiten, verschillende lessen wiskunde weg. Het aantal effectief gerealiseerde lestijden ligt ongeveer 10 % lager dan het uitgangspunt van het leerplan. Deze lesuitval zet druk op de leerplanrealisatie.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. Sedert enkele schooljaren zijn alle klassen uitgerust met een computer en een beamer. De vakgroep is erin geslaagd deze ICT-middelen op korte tijd te integreren in de lessen. Het efficiënt gecombineerd gebruik van krijtbord en projectiemogelijkheid draagt bij tot het creëren van een krachtige leeromgeving.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De ICT-verwachtingen in het leerplan worden gerealiseerd. De leerlingen maken vlot gebruik van een grafisch rekentoestel met mogelijkheden tot computeralgebra en van meetkundesoftware. De school beschikt over een digitale leeromgeving. Voor wiskunde gebruikt men deze leeromgeving slechts sporadisch en er bestaan binnen de vakgroep geen afspraken over. De lacunes in het aanbod vertalen zich in de evaluatie. De onderwerpen 'tellen', 'complexe getallen', 'ruimte meetkunde' en de onderzoekscompetentie worden niet geëvalueerd. Omwille van deze tekorten gaat de evaluatie onvoldoende na of alle leerplandoelen worden bereikt. De examens en toetsen zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. De aangeboden leerplandoelen worden op een meer dan behoorlijk beheersingsniveau geëvalueerd. De examenvragen zijn duidelijk geformuleerd en het aantal is billijk. Het ontbreken van de puntenverdeling op toetsen en examens brengt de transparantie van de evaluatie in het gedrang.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen afspraken gemaakt. Ook de onderzoekscompetentie moet deel uitmaken van de evaluatie. De lessen verlopen op een kalme en gestructureerde wijze. De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. Een positief en veilig leerklimaat bevordert de betrokkenheid van de leerlingen. Het professioneel engagement en de vakdeskundigheid van de vakgroep hebben een positieve invloed op het leerrendement. In alle klassengroepen is er aandacht voor preventieve leerbegeleiding, maar er bestaan sterke leraargebonden verschillen. De voorbeelden van goede praktijk worden slechts zelden gemultipliseerd in de gehele vakgroep. Het consequent gebruik van activerende werkvormen is nog niet ingeburgerd. Binnenklasdifferentiatie, coöperatief leren, werken aan leerstrategieën, ... worden enkel sporadisch ingezet. De leerlingenagenda's zijn slordig en onvolledig ingevuld, waardoor ze geen zinvolle rol als planningsinstrument spelen. De vakgroep houdt onvoldoende rekening met de (vaak onderschatte) taalmoeilijkheden bij leerlingen met een andere thuistaal. De curatieve leerbegeleiding blijft beperkt tot het aanbieden van vrijblijvende herhalingsoefeningen. Een meer intensieve opvolging en differentiatie dringen zich op om de remediëring doeltreffend te maken. De evaluatiepraktijk is op dit ogenblik onvoldoende gericht op het detecteren van de remediëringsnoden van de individuele leerling. Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen neemt de school deel aan de verschillende wiskundeolympiades en organiseert ze een eigen pi-dag.

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben de leraren een beperkt aantal nascholingen gevolgd. De nascholingen hebben een positieve impact op de lespraktijk.

Het overleg is binnen de vakgroep is veelal gericht op praktische aangelegenheden. Daardoor is interne kennisdeling van de aanwezige pedagogisch-didactische expertise zeldzaam.

Tegenvallende leerlingenresultaten leiden zelden tot reflectie en bijsturing door de vakgroep, omdat de verantwoordelijkheid uitsluitend bij de leerlingen wordt gelegd. Deze cultuur van externe attributie remt de ontwikkelingsdynamiek van de vakgroep af.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Voor het inventariseren van de tekorten steunt ze vooral op de vaststellingen bij de verplichte controles en de rondgang van de externe dienst. De vastgestelde tekorten worden systematisch gepland en, indien mogelijk, op korte termijn weggewerkt. Voor enkele tekorten is er een planning op middellange termijn. De directe betrokkenen worden geïnformeerd. De inbreng van het eigen personeel blijft veeleer beperkt. De vaststellingen tonen aan dat de sensibilisering van het personeel niet overal leidt tot voldoende aandacht voor veiligheid.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst en de externe dienst, blijkt dat het aantal tekorten dat vastgesteld werd op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne beperkt is. Een aantal verslagen is recentelijk aan de school bezorgd waardoor sommige opmerkingen nog in verwerking zijn. Uit het gevolg dat aan vroegere verslagen werd gegeven, blijkt evenwel daadkracht en voortgang in het wegwerken van verbeterpunten. Tijdens het bezoek ter plaatse viel op dat de trap op de speelplaats niet vlot beloopbaar is en begrensd wordt door niveauverschillen die niet geaccentueerd of beveiligd zijn. De boor- en figuurzaagmachines in het vaklokaal techniek zijn niet beveiligd en niet alle gevaarlijke producten in de labo's worden veilig opgeslagen. De oppervlakte van de speelplaats is beperkt, maar de school neemt weersafhankelijke maatregelen om bijkomende ruimte ter beschikking te stellen. De sanitaire voorzieningen voldoen nipt, vooral het aantal toiletten dat tijdens de speeltijden toegankelijk is voor meisjes, is beperkt.

Omwille van de systematiek waarmee de school gevolg geeft aan de vastgestelde tekorten vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de tekorten weg te werken. De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiesysteem met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De aandacht voor brede zorg voor leerlingen spoort met het pedagogisch project van de school. Dit vertaalt zich in een sterk ontwikkeld beleid inzake welbevinden, orde en tucht, waarbij het welbevinden van de leerling centraal staat. De school slaagt erin om in de meeste klasgroepen een aangenaam leer- en leefklimaat te creëren. De school besteedt veel aandacht aan het optimaliseren van de randvoorwaarden om te kunnen studeren. Een breed gamma aan initiatieven maakt duidelijk dat het schoolbeleid sterk inzet op een degelijke kennis van het Nederlands bij alle leerlingen.

De school maakt geen formeel onderscheid tussen de sociaal-emotionele begeleiding en de leerbegeleiding, waardoor er geen duidelijke visie op dit laatste proces bestaat.

Ondersteuning De ondersteuning is formeel uitgewerkt in de eerste graad. Om de beginsituatie te meten, wordt bij de instromende leerlingen in het eerste jaar een taaltest Nederlands en een rekentest wiskunde afgenomen bij de start van het schooljaar. De vorderingen van de leerlingen met betrekking tot taal worden nauwkeurig in kaart gebracht. Tijdens een wekelijks 'sleuteluur' werkt de klassenleraar doelgericht aan diverse aspecten van leren leren en studiekeuzebegeleiding. Tijdens de examenreeks kunnen de leerlingen van de eerste graad 's namiddags op school studeren en kunnen ze een beroep doen op de vakleraren.

In de tweede en de derde graad wordt de leerbegeleiding veelal overgelaten aan de individuele professionaliteit van de leraren of van de vakgroepen, waardoor er een grote verscheidenheid in aanpak en kwaliteit optreedt. In een aantal vakgroepen werkt men via een gedifferentieerd portfolio doelgericht aan preventieve leerbegeleiding. Bij andere is de aandacht voor preventieve leerbegeleiding dan weer beperkt. Een klein aantal leerlingen met studiemethodeproblemen wordt ondersteund via begeleide studie-uren en individuele leerproblemen worden opgevolgd door de leerlingenbegeleider.

De toenemende instroom van anderstalige leerlingen in de school verhoogt de nood aan taalgericht onderwijs. Via gerichte lessen wordt gewerkt aan de taalvaardigheid bij de leerlingen die extra taalzorg vereisen. In de eerste graad organiseert de school het 'project Nederlands' waarbij taalondersteuning op maat wordt aangeboden via co-teaching met twee leraren per klas. De transfer naar een taalkrachtige leeromgeving in alle vakken blijft voorlopig zeer beperkt.

Doeltreffendheid Sommige vakgroepen gaan ervan uit dat het welbevinden van de leerling een nodige en voldoende voorwaarde is om het leren leren te ondersteunen. De lage evaluatiescores in sommige klasgroepen tonen aan dat dit echter niet het geval is.

De verantwoordelijkheid voor de curatieve leerbegeleiding wordt (voornamelijk in de tweede en derde graad) veelal bij de leerling gelegd. De meeste vakgroepen bieden enkel remediëringstaken aan en registreren of een leerling er al dan niet

gebruik van maakt. Een structurele opvolging is niet voorzien. Hierdoor mist de curatieve leerbegeleiding doel.

De zeer zwakke resultaten van soms gehele klasgroepen voor bepaalde vakken geven aanleiding tot opvolging door de directie, maar ze worden zelden door de leraren gebruikt om het eigen handelen in vraag te stellen. Slechte resultaten worden vaak onterecht toegeschreven aan de beperkte motivatie van de leerlingen of aan de heterogeniteit van de klasgroep.

De school beschikt niet over een geïntegreerd kwaliteitszorgsysteem om de noden aan en de doeltreffendheid van de leerbegeleiding (zowel preventief als curatief) na te gaan. Het leerlingenvolgsysteem wordt efficiënt ingezet om de sociaal-emotionele begeleiding van de leerlingen in kaart te brengen. Voor de leerbegeleiding is er geen systematische evaluatie of opvolging. Op basis van de informatie in het leerlingvolgsysteem is het niet altijd duidelijk of de nodige remediëring binnen de vakken heeft plaatsgevonden.

Ontwikkeling Het beleid tracht via allerhande initiatieven de leerbegeleiding vorm te geven. Verschillende pedagogische studiedagen waren gericht op de ondersteuning van leraren om voor alle graden en voor alle vakken in te spelen op de veranderende inputkenmerken van de leerlingen. De deskundigheidsbevordering van de leraren leidt echter nog niet tot het beoogde effect in de klaspraktijk.

Twee jaar geleden is de school overgestapt naar een nieuwe screeningsmethode in het begin van de eerste graad. Dit toont aan dat de taakbetrokkenheid van sommige verantwoordelijken voor de leerbegeleiding voldoende groot is om kritisch stil te staan bij de betrokken initiatieven en waar nodig bij te sturen.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De beleidsvisie op evaluatie spoort met het pedagogisch project, dat aan alle leerlingen ruime ontwikkelingskansen wil bieden. Er is geen uitgeschreven visietekst, wel een aantal documenten die veeleer impliciet naar de visie verwijzen. De voorbije jaren nam de school een aantal initiatieven om de doelgerichtheid van haar evaluatie- en deliberatiepraktijk te verhogen. Zo wil ze de overgang vanuit de basisschool vlotter laten verlopen door in de eerste graad sterker in te zetten op formatieve evaluatie. Er is een gemengd systeem van gespreide evaluatie en examens en het dagelijks werk weegt er meer door in het puntentotaal dan in de tweede en de derde graad. Schoolbreed wil men de delibererende klassenraad inhoudelijk beter laten sporen met de bevindingen en afspraken uit de begeleidende klassenraden en de klemtoon leggen op een prospectieve aanpak.

Bij het opvolgen van de schoolloopbaan vraagt de school ook het engagement van de ouders. De communicatie over de studieresultaten gebeurt frequent en gestructureerd via de rapporten, de leerlingenagenda's en de oudercontacten. De vakgroepen worden verantwoordelijk gesteld voor de inhoudelijke invulling van het evaluatiebeleid. Van de vakleraren wordt verwacht dat zij hun evaluatiepraktijk optimaal afstemmen op de leerplandoelstellingen en tot een efficiënte integratie komen van evaluatie en leerbegeleiding. Hiervoor is echter weinig concrete aansturing en opvolging, waardoor de vakgroepen weinig gelijkgericht werken.

Ondersteuning In hun evaluatiepraktijk worden de leraren voornamelijk organisatorisch ondersteund. Ze beschikken over duidelijke richtlijnen voor de praktische organisatie van examens en het verloop van de deliberaties en over een leidraad met de aanpak bij vakantietaken of waarschuwingen. Verder zijn er sjablonen voor de evaluatie van remediëringstrajecten, vakantietaken, waarschuwingen en uitgestelde beslissingen waarmee ze leerlingspecifiek aan de slag kunnen. Er is interne ondersteuning voor het gebruik van het digitale rapportstelsysteem. De inhoudelijke ondersteuning is beperkt. Om tijdens de deliberaties tot een objectieve en gelijkgerichte beoordeling over de leerprestaties te komen, werden richtinggevende criteria opgesteld. Er zijn een aantal oudere teksten waarin de visie op delibereren en evalueren is verwoord, met korte verwijzingen naar de kenmerken van valide evaluatie. Enkele documenten verwijzen naar verschillende evaluatievormen en naar evaluatie als ondersteuning van het leerproces. Het statuut van deze teksten is niet duidelijk, waardoor ze weinig bindend overkomen en een brede implementatie niet bevorderen. Ook de versnippering van de informatie komt de effectiviteit niet ten goede. De vakgroepen worden schriftelijk en mondeling aangespoord om de beleidsopties over evaluatie in de praktijk om te zetten. De schoolleiding vertrouwt hierbij op de expertise van de leraren en hun kennis van de leerplannen. Of het gewenste kader wordt opgebouwd en de beleidsdoelstellingen worden bereikt, wordt verder niet opgevolgd.

Doeltreffendheid De weinig concrete aansturing en het gebrek aan opvolging leiden tot een geringe doeltreffendheid van het evaluatiebeleid. Tijdens de doorlichting is gebleken dat er weliswaar voorbeelden van goede praktijk zijn, maar dat in heel wat vakken de evaluatiepraktijk onvoldoende leerplangericht is. In sommige vakgroepen heerst de opvatting dat het bevragen van kennis primeert op het evalueren van vaardigheden, in andere ontbreekt de knowhow om de evaluatie af te stemmen op alle leerplancomponenten. De leerlingen worden vaak eenzijdig getoetst op het kunnen reproduceren van kennis. De leerlingresultaten, de deliberatie en de attestering zijn bijgevolg niet altijd gebaseerd op valide gegevens.

De evaluatiepraktijk vormt nog te weinig een onderdeel van het leerproces omdat toetsing nog sterk gericht is op het verzamelen van cijfers, ook voor een aantal vakken met gespreide evaluatie. Sinds de invoering van verplichte remediëringstrajecten voor leerlingen met zwakke resultaten, groeit bij een deel van de leraren wel de aandacht voor meer wisselwerking tussen evaluatie en leerbegeleiding.

De vakgroepen reflecteren weinig over de oorzaken van terugkerende lage cijfers, vaak voor dezelfde vakken (bijv. geschiedenis). Nochtans wordt de doorstroming van de leerlingen binnen de school hierdoor beïnvloed. Doorgaans wordt de oorzaak bij de leerlingen gelegd. De evaluatieresultaten worden weinig gebruikt om het onderwijsproces bij te sturen.

De delibererende klassenraden koppelen hun eindbeslissingen en adviezen aan meerdere elementen uit het leerlingdossier. De B- en C-attesten worden onderbouwd, maar verwijzen niet altijd naar de remediëringinitiatieven die vermeld worden in het leerlingvolgsysteem. Het aantal uitgestelde beslissingen is beperkt, maar ze worden nog niet in alle gevallen toegekend omwille van gebrek aan informatie, zoals de regelgeving voorschrijft.

Ontwikkeling Recente ontwikkelingen in het evaluatiebeleid waren vooral gericht op de organisatorische aspecten en op overwegingen rond de problematiek van examens of gespreide evaluatie in de eerste graad. Het overleg gebeurde participatief, in samenspraak met de pedagogische overleggroep en de vakgroepen.

Na een pedagogische studiedag enkele jaren geleden, werden recentelijk geen professionaliseringsinitiatieven rond evalueren door de school aangestuurd. De schoolleiding heeft weinig zicht op individuele nascholingsinitiatieven in dit verband. In een aantal vakgroepen vormde evaluatie wel een onderdeel van overleg met de vakbegeleiders. De directie beseft dat een meer gericht professionaliseringstraject noodzakelijk is om de beleidsvisie op evaluatie te laten doorstromen naar het klasniveau.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het directieteam bestaat administratief uit een directeur en een adjunct-directeur voor de zesjarige school en een directeur voor de eerstegraadsschool. In de praktijk vervult de directeur van de eerstegraadsschool de functie van algemeen directeur. De beide overige directieleden sturen respectievelijk de eerste en tweede en derde graad aan. Binnen het directieteam is een complementaire taakverdeling uitgewerkt. De drie directieleden werken nauw samen en ze bewaken de onderlinge gelijkgerichtheid door intensief formeel en informeel overleg.

De schoolleiding is zich sterk bewust van de wijzigende leerlingenpopulatie en de gevolgen daarvan voor de verschillende aspecten van de schoolwerking. Ze ziet het als haar belangrijkste taak om de personeelsleden te motiveren en te ondersteunen bij de uitvoering van hun taken in deze nieuwe context. Het directieteam kiest hierbij voor een laagdrempelig beleid waarbij men via de weg van de geleidelijkheid een draagvlak voor extra ondersteuning aan de leerlingen en een vernieuwing in de lespraktijk wil creëren. Uit de doorlichting blijkt dat nog niet alle personeelsleden hun verantwoordelijkheid hierin volledig opnemen. De schoolleiding wordt in haar werking ondersteund door een pedagogisch-organisatorische werkgroep. Op basis van jaarwerkpunten en een vergaderagenda heeft deze werkgroep in groeiende mate zijn inbreng in het schoolbeleid.

De school heeft functieomschrijvingen uitgewerkt voor haar verschillende personeelsgeledingen. Functionerings- en evaluatiegesprekken blijven tot dusver beperkt tot de beginnende leraren en de personeelsleden met specifieke opdrachten. Uit de functioneringsgesprekken volgt een sterktezwakteanalyse en worden voor de betrokken personeelsleden werkpunten geformuleerd.

De directie wil zicht krijgen op het pedagogisch-didactisch handelen van haar personeelsleden via hun inbreng op de begeleidende klassenraden, uit de verslagen van de vakgroepwerking en uit de leerlingenresultaten. De vakgroepcoördinatoren zijn de aanspreekpunten voor afspraken over onder meer leerplanrealisatie en het invoeren van activerende werkvormen, maar er is nog geen rechtstreekse terugkoppeling hierover naar het schoolbeleid. Tijdens de doorlichting werden voor verschillende vakken tekorten in de leerplanrealisatie vastgesteld. Het directieteam plant een sterkere aansturing en opvolging van de vakgroepwerking.

Visieontwikkeling De school profileert zich in haar pedagogisch project als een 'Scheppersschool' die vanuit de leuze 'Honor Deo, labor mihi, utilitas proximo' christelijk geïnspireerd is, sterk bij jongeren betrokken is en kansen aan elk kind wil bieden. De directie en de personeelsleden vinden het belangrijk om het Nederlandstalig karakter van de school te bewaken. Allen zijn er zich van bewust dat het taalgemengde leerlingenpubliek een groeiende nood heeft aan taalondersteuning en zorg. De school wil in een respectvolle context een klimaat van welbevinden, orde en tucht creëren. Hiervoor kiest ze eerder voor een motiverend en herstelgericht ordebeleid dan voor sanctionerend optreden.

Het schoolbeleid concretiseert haar visie voor de verschillende domeinen van haar schoolwerking in jaarlijkse actieplannen en aandachtspunten. De voorbije schooljaren omvatte het onder meer de ICT-uitrusting van de school. De school maakt ernstig werk om alle klaslokalen uit te rusten met een pc, een beamer en een projectiescherm, en dit om actueel en dynamisch onderwijs te faciliteren.

De school kiest ervoor om de leerlingen brede vorming op cultureel, sociaal en sportief vlak aan te bieden. Een nog te beperkt aantal van deze activiteiten koppelt ze aan de VOET. Uit de doorlichting blijkt dat door de brede waaier van intra- en extramurale initiatieven een aanzienlijk aantal lesuren wegvalt. Vooral voor vakken met één of twee wekelijkse lestijden hypothekeert de lesuitval de leerplanrealisatie.

De school wil de professionalisering van de personeelsleden voor de taalondersteuning en het taalgericht vakonderwijs waarborgen door onder meer de medewerking van het Brussels ondersteuningscentrum secundair onderwijs (BROSO) en interne pedagogische studiedagen.

De school is er zich van bewust dat haar visie zeer ruim is en binnen de diverse domeinen van de schoolwerking nog verder moet worden verfijnd.

Besluitvorming De officiële overlegorganen op het niveau van de school en de scholengemeenschap functioneren conform de regelgeving. Het lokaal overlegcomité (LOC) heeft een stevige traditie in de bewaking van haar bevoegdheden inzake de diverse personeelsgebonden materies. Wegens gebrek aan belangstelling en kandidaten is er geen actieve leerlingenraad. De leerlingen zijn niet vertegenwoordigd in de schoolraad. Officieus is een groep ombudsleerlingen actief bij leerlinggebonden schoolinitiatieven. Eveneens melden zij voorstellen en probleemsituaties en bespreekt ze met de directie. Op personeelsniveau is een officiële werkgroep sterk betrokken bij het schoolbeleid en de uitvoering ervan.

De laagdrempelige beleidsvoering resulteert ook in frequent informeel overleg met alle schoolgeledingen.

Talenbeleid De school voert al een tiental jaren een taalbeleid Nederlands, maar sedert enkele schooljaren is dit in volle ontwikkeling. In een degelijk uitgewerkt taalbeleidsplan heeft de werkgroep onder meer een aantal operationele doelen en acties voor de verschillende schoolniveaus geformuleerd waarin er zowel aandacht is voor taalzwakke als taalsterke leerlingen. In de eerste graad worden alle leerlingen bij de instroom gescreend op verschillende aspecten van taalvaardigheid. Deze testen worden op het einde van het eerste en tweede leerjaar herhaald om de effecten van de taalondersteuning te meten. De taalondersteuning wordt tot nog toe hoofdzakelijk gedragen door de leraren Nederlands en is overwegend zinvol uitgewerkt. In de eerste graad bestaat de taalondersteuning uit de opsplitsing via co-teaching van één of twee lestijden Nederlands, maar die ondersteuning blijft beperkt tot de lesgroepen die geen Latijn volgen. Uit de opvolging van de taaltesten en ook uit de groeiende uitstroom van leerlingen na de eerste graad Latijn blijkt dat ook heel wat van deze leerlingen nood hebben aan bijkomende ondersteuning. Voor de drie graden is onder meer het aanleggen van een taalportfolio, waarin leerlingen hun extra (opgelegde) Nederlandstalige activiteiten bijhouden, een recent initiatief.

De school en de werkgroep doen inspanningen om taalgericht vakonderwijs ingang te doen vinden in een aantal projecten, seminaries en in alle vakgroepen. Heel wat leraren gaan daarop in, maar men slaagt er nog niet in alle leraren te bereiken. Voor sommige vakken, onder meer voor geschiedenis in de eerste graad, is het taalgebruik in het lesmateriaal en de evaluatie niet altijd toegankelijk voor alle leerlingen. De werkgroep is zich bewust van het probleem en overweegt een screening van de toets- en examenopgaven.

De schoolleiding wil investeren in de professionalisering van alle personeelsleden via externe en interne nascholing.

De school verwacht van de leerlingen dat ze op school uitsluitend Nederlands spreken. Ondanks een sanctiebeleid worden evenwel veel overtredingen vastgesteld.

Kwaliteitszorg Inzake kwaliteitszorg verzamelt de school heel wat leerlingengegevens, brengt deze in kaart en analyseert ze. Dat gebeurt onder meer voor de leerlingeninstroom, voor de effecten van de taalondersteuning en voor de resultaten van de oud-leerlingen in het hoger onderwijs. Heel wat initiatieven worden – zij het nog weinig systematisch – geëvalueerd en bijgestuurd. Naar aanleiding van heel wat zwakke leerlingenresultaten op het einde van vorig schooljaar in het tweede leerjaar van de eerste graad en het eerste leerjaar van de tweede graad werkte de school een aantal remediërende initiatieven voor taalondersteuning en taalgericht vakkenonderwijs uit. De school wil de kwaliteitszorg uitbouwen naar alle vakgroepen en alle leraren, zowel voor wat de leerplanrealisatie als de taalondersteuning betreft, maar een aantal vakgroepen en ook leraren staan hiervoor nog in een beginfase.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor aardrijkskunde in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en wetenschappen-wiskunde.
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor natuurwetenschappen in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Humane wetenschappen en Latijn-moderne talen.
- Het integreren van ICT in het leerproces.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het creëren van een schoolklimaat met aandacht voor het welbevinden van de leerlingen.
- Het aanbieden van een brede vorming voor de leerlingen.
- Het uitwerken van de taalondersteuning Nederlands vanuit de werkgroep talenbeleid en de vakgroep Nederlands.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het voeren van een complementair beleid binnen het directieteam.
- Het voeren van een stimulerend, faciliterend en participatief beleid.
- Het voortdurend verbeteren van de infrastructuur en de leermiddelen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor klassieke studiën in A-stroom in het keuzegedeelte van 1A en voor Latijn in de basisoptie Latijn.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het uitwerken van de leerbegeleiding, vooral in de tweede en derde graad.
- Het bewaken van de leerplangerichtheid in het onderwijsaanbod.
- Het uitwerken van een leerplangerichte evaluatie.
- Het verder uitwerken van het taalgericht vakonderwijs binnen alle vakwerkgroepen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het aansturen en opvolgen van de leerplanrealisatie.
- Het opvolgen van de uitvoering van de uitgezette beleidslijnen.
- Het bewaken van het aanbod en het bereik van de VOET-werking.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom.
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom.
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor fysica in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde.
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn- moderne talen en Humane wetenschappen en in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde.

Wat betreft de regelgeving

- Nihil.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'
- omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	aardrijkskunde, natuurwetenschappen	
Graad 1 Latijn	aardrijkskunde, natuurwetenschappen	
Graad 1 Moderne wetenschappen	aardrijkskunde, natuurwetenschappen	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	wiskunde	
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	wiskunde	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	wiskunde	
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	fysica	fysica
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	fysica	fysica
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	fysica, wiskunde	fysica, wiskunde

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **29-11-2016** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Liesbet Waumans de inspecteur-verslaggever	Gert Walravens de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	